

- здійснення проєктивної і дослідницької діяльності студентів тощо.

Таки чином, використання засобів ІКТ- технологій в освітньому процесі сприяє підвищенню мотивації здобувачів освіти до навчання; реалізації соціальної мети, а саме формування соціальної активності; інтенсифікації освітнього процесу; розвитку творчого потенціалу особистості, навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом; підвищенню ефективності навчання за рахунок його індивідуалізації.

Отже, інформаційно-комунікаційні технології відіграють важливу роль у формуванні соціальних компетентностей здобувачів освіти і дають можливість значно підвищити якість підготовки майбутніх спеціалістів.

Список використаних джерел

1. Концепція нової української школи [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://mon.gov.ua/Новини/2016/12/05/konczepczija.pdf>. – Назва з екрана.
2. Василенко Н.В. Українська школа ХХІ століття: школа шкіл // Н.В. Василенко. – Х.: Вид. група «Основа», 2018. – 96 с. – (Бібліотека журналу «Управління школою»; Вип. 6 (185)).
3. Жадан Л.В., Жадан В.П. Педагогічний словник / Л.В. Жадан., В.П. Жадан. – Х.: Вид. група «Основа», 2018. – 144 с. – (Бібліотека журналу «Управління школою»; Вип. 10 (189)).
4. Ляшенко О. І. На шляху до нової української школи: концептуальні засади і виклики / О. І. Ляшенко, Ю. І. Мальований // Педагогіка і психологія. – 2017. – № 3. – С. 5–12.

СТАНШЕВСЬКА В.І.

*викладач кафедри психології
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

ГЕНДЕРНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ В ОСВІТІ

В числі актуальних проблем сучасної психології, є проблема сучасного українського суспільства, яке переживає динамічні перетворення соціальних відносин, культурних практик та ціннісних систем. У ході трансформації культури та духовного життя змінюються зразки гендерних взаємодій, модифікуються ролі та статуси жінок і чоловіків, у новому соціокультурному контексті піддаються перевизначенню поняття мужності та жіночності. Соціологія гендерних відносин виступає важливою методологічною ланкою аналізу сучасної ідентичності, дозволяючи пов'язати індивідуальне визначення чоловічого та жіночого, з одного боку, та контекстуальні сенси гендеру, з іншого.

У новому соціокультурному контексті зазнають зміни основні агенти соціалізації, у тому числі освіта, що стимулює відтворення або модифікацію гендерних норм та практик. Світові стандарти освіти сьогодні принципово змінюються, до них висуваються вимоги демократизації освітнього середовища, що сприяє формуванню цінностей гуманізму та толерантності, навичок критичного мислення та партнерства. Реформування системи освіти актуалізує завдання соціологічного аналізу гендерних відносин.

Саме освіта виступає ключовим ланцюгом індивідуального та суспільного розвитку, представляючи стратегічний ресурс поширення цінностей громадянського суспільства, однак одночасно відтворює суперечливі ідеології та стереотипні практики, що звужують життєвий вибір учнів та сприяють відтворенню гендерної нерівності. У зв'язку з цим особливо актуалізується соціологічний аналіз практик гендерної соціалізації дітей у межах шкільного навчального закладу.

Сьогодні принципи гендерної рівності офіційно визнано як компонент єдиного ціннісного простору сучасної світової цивілізації.

Ступінь розробленості проблеми гендерної соціалізації в освіті визначається станом світової та вітчизняної традиції досліджень культури та духовного життя суспільства у соціальних та гуманітарних науках. У західному соціально-гуманітарному знанні проблеми гендеру розглядаються у кількох напрямках. Теорії статевого розвитку (З.Фрейд, Н.Ходорів) основним механізмом засвоєння статевої ролі вважають процеси ідентифікації та комунікації дитини з батьками.

Теоретико-методологічні засади цих напрямів було закладено роботами західних авторів:

П. Бергер, Г. Гарфінкель, І. Гоффман, Д. Зіммерман, Дж. Лорбер, Т. Лукман, В. Вест, Д. Фаррелл).

У контексті розглянутої проблеми особливо важливі підходи до гендерної соціалізації, вироблені феміністськими дослідниками Дж.Аллен, М.Андерсон, С.Гріффін, К.Делфі, А.Дворкін, М.Делі, К.МакКіннон, К.Міллет. У їхніх роботах гендер розглядається як соціальний конструктор, створення якого відбувається як на мікрорівні в ході міжособистісної взаємодії, так і на макрорівні - у соціальному просторі в рамках певних інституційних умов.

Гендерна соціалізація – це процес засвоєння людиною соціальної ролі, визначеної для неї суспільством від народження, залежно від того, чоловіком або жінкою вона народилася.

Особлива роль у соціалізації сучасної людини належить середній школі як базовому агенту формування особистості та цивільних установок індивіда. Освітня установа одночасно розкриває та обмежує можливості особистого, громадянського та професійного вибору, ієрархічно структурує зразки взаємодії статей та сприяє формуванню контекстуально зумовленої гендерної ідентичності. Стереотипи, що відтворюються в освітньому процесі, стають перешкодою для розкриття індивідуальності, визнання гендерної рівності та утвердження демократичних відносин.

Школа та вчителі не лише впроваджують ліберальні ідеї рівності та демократії, а й фіксують асиметрію гендерних норм, відстоюючи та розповсюджуючи панівні цінності за допомогою застосування системи позитивних та негативних санкцій, диференціації очікувань, пропозиції ідентифікаційних матриць та регулювання каналів мобільності.

Ми отримали нові уявлення про учнів про гендерні відмінності та гендерну нерівність. Нам вдалося з'ясувати, що у підлітків сформовано нормативну гендерну ідентичність, яка відповідає домінуючому в суспільстві гендерному порядку, уявленням про зміст та виконання гендерних ролей.

Література

1. Марценюк Т. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. Київ : Основи, 2017. 256 с 7.
2. Камінська Н. Забезпечення гендерної рівності. Київ : КНТ, 2019.
3. Говорун Т., Кікінежді О. Гендерна психологія : навчальний посібник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2004. 308 с.

МУЛЯРЧУК Г.О.

*ст. викладач кафедри менеджменту та туризму
Житомирський економіко-гуманітарний інститут Університету «Україна»*

ЯК ЗБЕРЕГТИ ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВІЙНИ

Стрес є природною фізичною та психічною реакцією на життєвий досвід. Кожен час від часу відчуває стрес. Спровокувати стрес може будь-що: від повсякденних обов'язків, таких як робота та сім'я, до серйозних життєвих подій, таких як новий діагноз, війна чи